

HET BETOOG ANKIE HOEFNAGELS

Van contact tot begrip en meer

Naar aanleiding van het artikel van Joos Philippens over 'de glazen muur' laaide de discussie over het gebrek aan contact tussen nieuwkomers (expats, immigranten, studenten) en de oorspronkelijke bevolking van Maastricht weer op.

In wetenschappelijke termen noemen we de manier waarop nieuwkomers en de lokale bevolking zich aan elkaar aanpassen een 'acculturatiestrategie'. Er zijn daarin twee zaken te onderscheiden: de mate waarin de nieuwkomer zijn oorspronkelijke cultuur mag behouden, en de mate waarin er contact is met de lokale bevolking. De strategie waarbij de nieuwkomer zijn eigen identiteit behoudt, maar er contact met de lokale bevolking is heet integratie. Is dat contact er niet, dan spreken we van segregatie. De nieuwkomers sluiten zich dan af voor de lokale bevolking, gaan vooral op zoek naar gelijkgestemden en vormen hun eigen clubjes. Er is dan al snel sprake van denken in wij en zij met alle gevolgen van dien.

Inclusiviteit

Het woord inclusiviteit wordt in dit verband ook te pas en te onpas gebruikt in de betekenis van 'wel of niet mee mogen doen'. Maar er is pas sprake van echte inclusiviteit wanneer de nieuwkomer niet alleen mee mag doen, maar ook het gevoel heeft er echt bij te horen. De Amerikaanse psycholoog Gordon Allport bedacht in dat kader al in de jaren vijftig van de vorige eeuw de zogenaamde contacthypothese. Volgens hem leidt contact tussen mensen uit verschillende

groepen tot meer begrip en tolerantie voor elkaar, mits er sprake is van een gevoel van veiligheid en gemeenschappelijkheid. En het spreken van een gemeenschappelijke taal helpt natuurlijk ook.

Veteranenelftal

Ik moest bij het lezen van het artikel met een met weemoed denken aan het veteranenelftal van het Maastrichtse SC Jekerdal waar mijn van oorsprong Leidse echtgenoot ruim twintig jaar voetbalde. Pie, Hub, Harie, Bèr en Vic draafden iedere zaterdag gebroederlijk over het veld met Tjeerd, Leo, Ayhan en Dirk. Met een groot gevoel van gemeenschappelijkheid: liefde voor de bal en het verslaan van de tegenstander uit Heer, Caberg of Vinkenslag. En ik stond langs de lijn bewonderend toe te kijken, maar vooral te kletsen met de voetbalvrouwen in een mengelmoes van Nederlands en Maastrichts. 'Mieljaar' en 'Scheidsben je blind?' schalden door elkaar over de velden. Maar de benen spraken de taal van het voetbal. En natuurlijk mochten wij vrouwen mee naar het eerste deel van de derde helft, wellicht het belangrijkste deel van de hele wedstrijd. Dat waren mooie tijden. Allports theorie werd in Jekerdal volledig ondersteund. Er was sprake van zowel gemeenschappelijkheid als inclu-

Want samen lachen in een gemeenschappelijke taal is natuurlijk het mooiste dat er is.

siviteit; de importmannen mochten niet alleen meedoen, ze hoorden er ook echt bij. Als ze tenminste een bal konden raken. Want ik ken ook nog wel een Hollander die via de achterdeur moest vertrekken na de zovleste blunder in de verdediging.

Taalcursussen

Als we dit voorbeeld doortrekken naar de huidige tijd, dan helpt het gewoon wanneer de voorwaarden voor contact er zijn. Sport, vrijwilligerswerk, luizenmoeder of vader zijn, een gezamenlijke buurttuin onderhouden, en ook een laagdrempelig aanbod van vrolijke taallessen Maastrichts in bijvoorbeeld Centre Céramique. Deze bibliotheek zou zo een heuse contactversneller kunnen zijn. Want samen lachen in een gemeenschappelijke taal is natuurlijk het mooiste dat er is, al heeft de nieuwkomer maar een basisvocabulaire nodig om te begrijpen wat de gesprekspartner bedoelt als hij 'verpopzakt' is of de 'sjevreuille' heeft. In zo'n cursusaanbod mogen mevrouw de burgemeester en de gemeente best investeren om de sociale cohesie tussen 'Sjengen' en 'Hollanders/boetelanders' te bevorderen. Dan is Maastricht pas echt een stad om trots op te zijn.

Ankie Hoefnagels is lector en onderzoeksdirecteur aan Zuyd Hogeschool

REAGEREN?

opinieredactie@delimburger.nl

